

ETKİNLİK ADI: Ses Örüntüsü

ALAN ADI: Müzik, Matematik

YAŞ GRUBU: 60-72 Ay

ALAN BECERİLERİ:

Müzik Alanı:

MDB1. Müziksel Dinleme

MSB2. Müziksel Söyleme

Matematik Alanı:

MAB1. Matematiksel Muhakeme

KAVRAMSAL BECERİLER:

KB2.10. Çıkarım Yapma Becerisi

KB2.10.SB2. Örüntüleri listelemek

KB2.16.1.Tümevarıma Dayalı Akıl Yürütme Becerisi

KB2.16.1.SB2. Örüntü bulmak

EĞİLİMLER:

E3. Entelektüel Eğilimler

E3.4. Analitik Düşünme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER:

Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri:

SDB2.1. İletişim Becerisi

SDB2.1.SB1. Başkalarını etkin şekilde dinlemek

SDB2.1.SB1.G3. Konuşmak için sırasını bekler.

Değerler:

D14. Saygı

D14.1. Nezaketli olmak

D14.1.3. Söz hakkı vermek, söz kesmemek, etkin dinlemek gibi etkili iletişim becerilerini kullanır.

Okuryazarlık Becerileri

OB7. Veri Okuryazarlığı

OB7.7. Örüntü Betimleme ve Analiz Etme

OB7.7.SB2. Örüntüleri modellemek (nicelendirmek)

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Müzik Alanı:

MDB.3. Duyduğu seslerin kaynağını anlayabilme

MDB.3.a. Doğadan/çevreden/nesnelerden duyduğu seslerin kaynağını gösterir.

MDB.3.b. Doğadan/çevreden/nesnelerden duyduğu seslerin kaynağını ifade eder.

MSB.1. Duyduğu sesleri kendi sesiyle taklit edebilme

MSB.1.a. Doğadan/çevreden/nesnelerden duyduğu seslere dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.

MSB.1.b. Doğadan/çevreden/nesnelerden duyduğu sesleri taklit eder.

Matematik Alanı:

MAB.4. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere ilişkin çıkarım yapabilme

MAB.4.b. Örüntü oluşturur.

İÇERİK ÇERÇEVESİ:

Kavramlar: Önce-sonra

Sözcükler: Örüntü, ses, taklit

Materyaller: Sepet, kâğıt, boyalar, doğadan/çevreden/nesnelerden duyulan ses kayıtları

Eğitim/Öğrenme Ortamları: Ses çeşitliliğinin çok olmasına dikkat edilmelidir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME UYGULAMALARI

ETKİNLİKLER

‘El çırpma-dize vurma, el çırpma-dize vurma’ şeklinde bir örüntü ile çocukların dikkati çekilir. Çocukların da katılımı beklenir. Ardından ne yapıldığına dair çocukların fikirleri alınır.

“Önce ne yaptım? Sonra ne yaptım? Yaptığım hareketlerin bir kuralı var mı sizce?” soruları ile çocukların belirli bir sırayla hareketlerini tekrarladıklarını fark etmeleri sağlanır. Çocuklara “örüntü” kelimesini duyup duymadıkları sorulur. Çocukların cevapları dinlenir. Örüntünün; nesnelerin, varlıkların, sembollerin belirli bir kurala göre dizilmesi, tekrarlama olduğu açıklanır. Sınıftaki farklı nesnelerle örüntüler oluşturulur. Çok sayıda örnekle farklı örüntüler yapılır.

‘Şimdi ne gelecek? Bir mavi, bir kırmızı. İki araba, bir blok’ gibi cümlelerle çocukların örüntüyü anlamlandırması sağlanır (**KB2.10.SB2. Örüntüleri listelemek**). Çocuklar sınıftan seçtikleri materyaller ile örüntüler oluşturur. (**MAB.4.b. Örüntü oluşturur.**) “Seslerle örüntü oluşturabilir miyiz?” sorusu sorulur. Çocukların birbirlerini etkili bir şekilde dinlemesine rehberlik edilir (**D14.1.3. Söz hakkı vermek, söz kesmemek, etkin dinlemek gibi etkili iletişim becerilerini kullanır.**). Cevaplar doğrultusunda çocukların fikirlerini denemelerine fırsat verilir. “Benim bir ses sepetim var. Gelirken sepetime sesler topladım. Evden çıkmadan zil sesi koydum sepetime, sonra biraz rüzgâr sesi, bir kuş sesi, bir araba kornası sesi. Sizler de sepete ses eklemek ister misiniz?” denir. Çocuklar söyledikleri sesleri ön bilgilerini kullanarak taklit eder. Çocukların sırayla istedikleri sesi ya da kaynağını ifade ederek sepete atıyormuş gibi yapmalarına rehberlik edilir (**MDB.3.b. Doğadan/çevreden/nesnelerden duyduğu seslerin kaynağını ifade eder., SDB2.1.SB1.G3. Konuşmak için sırasını bekler.**). “Çocuklar ne kadar çok ses oldu. Bu sesleri biraz sonra yapacağımız etkinlikte kullanalım istiyorum ama unutmamak için bu seslerin kaynaklarının resimlerini çizelim.” denir. Her çocuk hangi sesi istiyorsa o sesin kaynağının resmini çizer (resmin altına ne olduğu not edilir). Çizdiği resmi arkadaşlarına gösterir, ne sesi olduğunu söyler ve taklit eder. Daha sonra kâğıdı sepete atar. Sepette öğretmenin söylediği seslerin kaynaklarının da resimleri yer almaktadır. Sepetteki ses kaynakları tek tek çıkartılır, ismi söylenir ve çocukların görebileceği şekilde uygun bir yere dizilir. Ardından sesler çocuklara dinletilir. Çocuklar dinledikleri sesin kaynağını sepetten çıkan resimler arasından gösterir ve o resim sepete atılır. (**MDB.3.a. Doğadan/çevreden/nesnelerden duyduğu seslerin kaynağını gösterir.**) Çocuklar dinledikleri sesi kendi sesleriyle taklit eder (**MSB.1.b. Doğadan/çevreden/nesnelerden duyduğu sesleri taklit eder.**). Sepetten iki ses seçilir.

Çemberde bu iki ses kullanılarak ikili ses örüntüsü oluşturulur. Çocuklar sınıfta serbest bir şekilde yürür. Bir süre sonra “dur” yönergesiyle herkes en yakınındaki kişi ile ikiyeşerli grup oluşturur. Çocuklar sepetteki seslerden istediği birini seçer ve gruplar iki sesi kullanarak ikili örüntü oluşturur. (**MAB.4.b. Örüntü oluşturur, KB2.16.1.SB2. Örüntü bulmak, E3.4. Analitik Düşünme**). Oluşturulan örüntüler dinlenir. Gruplara “Bu seslerin bir hareketi olsa nasıl olurdu?” sorusu sorulur. Çocuklar seslere hareketlerini de ekleyerek örüntüyü devam ettirir (**MSB.1.a. Doğadan/çevreden/nesnelerden duyduğu seslere dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.**). Seslerle farklı örüntü modelleri başlatılır. Çocukların sırayla eklenerek örüntüyü devam ettirmesine rehberlik edilir (**OB7.7.SB2. Örüntüleri modellemek (nicelendirmek)**).

Çocuklar iki gruba ayrılır. Her grup kendi belirlediği ses taklitleriyle belirledikleri bir kurala göre örüntü oluşturur. Örüntüyü hareketlerle, kullanacakları nesnelerle zenginleştirir. Bunun için gruplara yeterli süre verilir. Ardından gruplar sırayla örüntüyü sunar. Diğer grup örüntünün kuralını ve kullanılan seslerin kaynaklarını ifade eder.

- Örüntü ne demek?
- Hangi ritimlerle örüntü oluşturduk? Başka nelerle örüntü oluşturabiliriz?
- Fikirlerini söylerken diğer arkadaşların sözünü keserse ne olur?
- Etkinliğin en çok neresini beğendin?

FARKLILAŞTIRMA:

Zenginleştirme: Çocuklarla birlikte okul bahçesi, park, orman gibi doğal ortamlara gezi gözlem çalışmaları yapılarak onların doğadaki sesleri deneyimlemeleri sağlanabilir. Doğada çıkan seslerin kaynaklarını bilmeye çalıştıkları bir oyun tasarlanabilir. Çocuklara; klasik, Klasik Türk müziği, Türk halk müziği, Türk sanat müziği, caz, Latin müzikleri vb. müzikler dinletilerek onlardan, bu tarz müziklerde sıklıkla geçen fark ettikleri ritimleri taklit etmeleri istenebilir. Dinletilen şarkı hakkında duygularını ifade etmelerine fırsat verilebilir. Çocuklar için sınıfta, farklı sesleri deneyimleyebilecekleri sesli çocuk kitapları, zil, anahtar gibi materyaller eklenerek oluşturulan geçici bir öğrenme merkezi kurulabilir.

Destekleme: Seslerden örüntü oluşturma aşamasında akran eşleştirmesi yapılarak çocukların birbirlerini desteklemeleri sağlanabilir. Etkinliğin akış sırası ve kurallarına ilişkin görseller hazırlanarak kullanılabilir. Sesin kaynaklarının çizimi sırasında görseller kullanılarak çocuklara ipuçları verilebilir. Bant ya da farklı kaydırmaz materyal kullanılarak kağıt masaya sabitlenebilir ve kaleme, kavramayı kolaylaştırıcı parçalar eklenebilir.

AİLE / TOPLUM KATILIMI:

Aile Katılımı: Ailelerden çocukları ile bir ses koleksiyonu hazırlamaları istenebilir. Belirli bir süre içerisinde doğadan/çevreden/nesnelerden duydukları farklı sesleri tespit edip kaynaklarını not etmeleri ya da bu seslerle kayıtlarından bir arşiv oluşturmaları istenebilir. Çocuklardan seslerle, hareketlerle, nesnelerle örüntü çalışmaları yapmaları istenebilir.